



**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO
REPUBLIKE HRVATSKE**

P O D S J E T N I K

**za rad biračkih odbora za izbor članova vijeća nacionalnih manjina i
predstavnik nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne
(regionalne) samouprave**

Podsjetnik za rad biračkih odbora izrađen je radi pripreme biračkih odbora za provođenje glasovanja i osiguravanja pravilnosti i tajnosti glasovanja na biračkim mjestima, te je stoga isti, prije početka rada biračkog odbora, potrebno proučiti.

I. IZBORNI MATERIJAL KOJEG ĆE DOBITI SVAKI BIRAČKI ODBOR.....	3
II. PROMATRAČI	4
III. RAD BIRAČKOG ODBORA PRIJE POČETKA GLASOVANJA	6
1. Uređivanje prostorija u kojima će se glasovati na biračkom mjestu	6
2. Priprema biračkog odbora za početak glasovanja.....	6
IV. RAD BIRAČKOG ODBORA ZA VRIJEME GLASOVANJA	8
1. Općenito	8
2. Postupci članova biračkih odbora u provedbi postupka glasovanja.....	8
2.1. Utvrđivanje identiteta birača i postojanje biračkog prava	8
2.2. Pouka biračima o načinu glasovanja	8
3. Glasovanje birača s potvrdom	9
4. Glasovanje birača s tjelesnom manom, nepismenih birača te birača koji ne mogu pristupiti na biračko mjesto	9
4.1. Glasovanje na biračkom mjestu uz pomoć druge osobe	9
4.2. Glasovanje izvan biračkog mjesta.....	10
5. Postupak s punom glasačkom kutijom za vrijeme glasovanja.....	10
6. Zatvaranje biračkog mjesta	11

V. POSTUPCI BIRAČKOG ODBORA NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA	11
VI. UTVRĐIVANJE REZULTATA GLASOVANJA NA BIRAČKOM MJESTU.....	13
1. Postupanje biračkog odbora prije otvaranja glasačke kutije	13
2. Postupanje biračkog odbora nakon otvaranja glasačke kutije.....	13
3. Popunjavanje zapisnika o radu biračkog odbora	14
VII. DOSTAVA IZBORNOG MATERIJALA NADLEŽNOM IZBORNOM POVJERENSTVU	17
VIII. IZVADAK IZ KAZNENOG ZAKONA	18

I. IZBORNI MATERIJAL KOJEG ĆE DOBITI SVAKI BIRAĀKI ODBOR

Odlukama Vlade Republike Hrvatske **19. svibnja 2011.** raspisani su izbori za članove vijeća nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te za predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Za dan provođenja izbora određena je **nedjelja 10. srpnja 2011.**

Pred istim biračkim odborom obaviti će se glasovanje za izbor članova vijeća nacionalnih manjina odnosno predstavnika nacionalne manjine u općinama odnosno gradovima te za izbor članova vijeća nacionalnih manjina odnosno predstavnika nacionalne manjine u županiji.

Nadležna izborna povjerenstva dostaviti će svakom biračkom odboru slijedeći:

izborni materijal:

- **jedan odnosno dva izvotka** iz popisa birača za svaku nacionalnu manjinu za koju se provode izbori (ovisno provode li se na biračkom mjestu ~~provode~~ izbori za članove vijeća nacionalnih manjina odnosno predstavnika za općinu/grad i za županiju ili samo za općinu/grad odnosno samo za županiju)
 - oglas sa listama kandidata za tijela za koja se glasuje na tom biračkom mjestu s pregledno navedenim imenima svih kandidata
 - izborne liste za tijela za koja se glasuje na tom biračkom mjestu s pregledno navedenim imenima svih kandidata
 - obrasce zapisnika o radu biračkog odbora za izbor članova vijeća nacionalne manjine u općini/gradu i/ili županiji **OVM-16**
 - obrasce zapisnika o radu biračkog odbora za izbor predstavnika nacionalne manjine u općini/gradu i/ili županiji **OVM-17**
 - glasačke listiće za izbor kandidata za članove vijeća nacionalne manjine odnosno predstavnika nacionalne manjine u općini/gradu
 - glasačke listiće za izbor kandidata za članove vijeća nacionalne manjine odnosno predstavnika nacionalne manjine u županiji

i pribor za glasovanje:

- glasačke kutije s priborom za pečaćenje
- više kemijskih olovaka
- više grafitnih olovaka
- više omotnica a osobito:
 - a) za važeće glasačke listiće
 - b) za nevažeće glasačke listiće
 - c) za neupotrijebljene glasačke listiće
 - d) za zapisnike o radu biračkog odbora
 - e) za potvrde tijela nadležnog za vođenje popisa birača kojima je birač dokazao da je imao pravo pristupiti glasovanju na tom biračkom mjestu (članak 45. stavak 3. Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, "Narodne novine", broj 44/05. – pročišćeni tekst i 109/07. – dalje: Zakon)

Izborni materijal i sav ostali pribor, birački odbor preuzet će od nadležnog izbornog povjerenstva.

Predsjednik biračkog odbora potpisuje potvrdu o preuzimanju izbornog materijala.

II. PROMATRAČI

Rad biračkih odbora imaju pravo promatrati **promatrači registriranih udruga nacionalnih manjina i pripadnici nacionalne manjine-birači koji su predložili kandidate** za izbor članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave, **nevladine udruge registrirane u Republici Hrvatskoj** kao udruge koje djeluju na području nezavisnog promatranja izbornih postupaka i/ili promicanja ljudskih i građanskih prava kao i **promatrači međunarodnih organizacija koje djeluju u Republici Hrvatskoj (strani promatrači)**.

Predsjednik ili član biračkog odbora, prije nego promatraču dozvoli promatranje rada biračkog odbora, zatražit će na uvid:

a) od promatrača kojeg je predložila registrirana udruga nacionalnih manjina

- potvrdu udruge nacionalne manjine koja ga je odredila;

b) od promatrača kojeg su predložili birači koji su predložili kandidate za izbor

- potvrdu potpisanu po prva tri potpisnika koji su predložili kandidate;

c) od promatrača nevladine udruge

- potvrdu nevladine udruge koja ga je odredila;

d) od stranog promatrača

- potvrdu Državnog izbornog povjerenstva kojim mu se utvrđuje status stranog promatrača.

Predočenjem potvrde promatrači dobivaju pravo uvida u sav izborni materijal i promatranje cjelokupnog izbornog postupka.

Ako nedostatak prostora ili drugi neotklonjivi razlozi ne dopuštaju istovremeno promatranje rada biračkog odbora svim promatračima, birački odbor može ograničiti broj promatrača. Broj promatrača pojedine udruge nacionalne manjine, birača koji su predložili kandidate za izbor ili pojedine nevladine udruge, ne može se ograničiti na manje od jednog promatrača. Ovo ograničenje ne odnosi se na strane promatrače.

Promatraču je dopušteno:

- prisustvovati radu biračkog odbora počevši od uređenja biračkog mjesta prije njegovog otvaranja, za vrijeme glasovanja, prebrojavanja glasačkih listića i

utvrđivanja rezultata glasovanja;

- dolaziti i odlaziti s biračkog mjesta ne remeteći rad biračkog odbora i postupak glasovanja;
- predsjednika biračkog odbora upozoriti na eventualne nepravilnosti i zahtijevati njihovo otklanjanje te u zapisnik stavljati svoje primjedbe, pri čemu nije ovlašten davati upute biračkom odboru.

Promatračima je dopušteno stavljati obrazložene primjedbe na rad biračkog odbora usmeno na zapisnik o radu biračkog odbora ili ih u pisanom obliku priložiti tom zapisniku.

Birački odbor je dužan primiti pisanu primjedbu promatrača i priložiti je zapisniku o radu biračkog odbora i o tome izdati potvrdu.

Promatrač ne smije:

- ometati rad biračkog odbora,
- odgovarati na eventualne upute birača, a u slučaju da mu se birač obrati, obavezan je uputiti ga predsjedniku ili članu biračkog odbora,
- nositi oznake ili fotografije kandidata,
- nositi značke, oznake, promotivni ili drugi materijal koji može utjecati na birače,
- tonski ili video snimati rad biračkog odbora,
- na bilo koji drugi način aktivno ili pasivno utjecati na birače.

Birački odbor voditi će računa da glasovanje bude provedeno neometano i uz puno poštivanje tajnosti glasovanja i sigurnosti birača.

Promatrača koji ometa rad biračkog odbora, predsjednik biračkog odbora usmeno će opomenuti. Ako promatrač unatoč opomeni nastavi s ometanjem, predsjednik biračkog odbora ovlašten je naložiti njegovo udaljavanje s biračkog mjesta.

Ako je to nužno radi očuvanja reda i mira te radi nesmetanog odvijanja glasovanja, predsjednik biračkog odbora može zatražiti pomoć policije.

Samo policijski službenik na poziv predsjednika biračkog odbora smije doći na biračko mjesto naoružan.

Promatrač ne smije biti kandidat na izborima.

III. RAD BIRAČKOG ODBORA PRIJE POČETKA GLASOVANJA

1. Uređivanje biračkog mjesta

Predsjednik i članovi biračkog odbora (odnosno njihovi zamjenici) uređuju prostorije za glasovanje na biračkom mjestu, u pravilu, večer prije dana izbora.

Predsjednik i članovi biračkog odbora (odnosno njihovi zamjenici) moraju **najkasnije jedan sat** prije početka glasovanja doći u prostorije u kojima će se glasovati na biračkom mjestu, radi njihova uređivanja.

Birački odbor provjerit će je li sav promidžbeni materijal uklonjen sa biračkog mjesta i iz neposredne blizine biračkog mjesta (u krugu od oko 50 metara), u protivnom će isti ukloniti članovi biračkog odbora.

Birački odbor dužan je, neposredno prije otvaranja biračkog mjesta, na biračkom mjestu vidljivo istaknuti oglase sa svim listama kandidata s pregledno navedenim imenima i prezimenima svih kandidata i izborne liste.

U prostorijama za glasovanje smiju se isticati samo državni simboli u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i Zakonu o grbu, zastavi i lenti predsjednika Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 55/90.) kao što su grb Republike Hrvatske i zastava Republike Hrvatske te obilježja županija, gradova odnosno općina sukladno njihovom statutu, te znamenja i simboli nacionalnih manjina u skladu s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina („Narodne novine“, broj 155/02., 47/10. i 80/10.).

Kod uređenja prostorija mora se osigurati tajnost glasovanja paravanima ili sličnim sredstvima tako da nitko iz ostalog dijela prostorije ne može vidjeti kako je birač popunio glasački listić.

Birački odbor će na svako mjesto, na kojem će birači popunjavati glasačke listiće, staviti kemijske olovke.

2. Priprema biračkog odbora za početak glasovanja

Predsjednik i članovi biračkog odbora pregledat će primljeni izborni materijal i rasporediti ga za početak glasovanja i to:

- **provjeriti** jesu li zaprimljeni izvadak/izvaci iz popisa birača (jedan za izbor članova vijeća nacionalne manjine odnosno predstavnika nacionalne manjine u općini /gradu i drugi za izbor članova vijeća nacionalne manjine odnosno predstavnika nacionalne manjine u županiji),
- **utvrditi** broj primljenih glasačkih listića tako da se provjere serijski brojevi listića,
- **provjeriti** je li birački odbor primio obrasce zapisnika o radu biračkih odbora (OVM-16 i OVM-17),

- **pregledati** glasačke kutije i nakon što se uvjeri da su glasačke kutije prazne, mora ih **zapečatiti na mjestima na kojima se otvaraju**,
- na prednju stranu glasačke kutije **istaknuti** glasački listić kakav se ubacuje u tu glasačku kutiju,

- glasačke listiće za svaki izbor **pomiješati** tako da nisu složeni po serijskim brojevima i **lepezasto ih postaviti** licem okrenutim prema dolje da se ne vidi serijski broj listića.

- **rasporediti** poslove članova biračkog odbora tako da:
- predsjednik biračkog odbora ili član kojeg on odredi utvrđuje identitet birača (na temelju važeće osobne iskaznice ili putovnice), provjerava je li birač upisan u izvadak iz popisa birača i u svakom zaprimljenom izvratku iz popisa birača mora zaokružiti redni broj ispred imena i prezimena birača koji je pristupio glasovanju,
- drugi član uručuje glasačke listiće biraču i objašnjava način glasovanja, a
- treći član se brine da birač glasački listić ubaci u odgovarajuću glasačku kutiju i nadzire birače koji čekaju u redu.

Isti postupak utvrđivanja identiteta birača i zaokruživanja birača u izvratku iz popisa birača provodi se za svaki izbor odnosno u svakom izvratku iz popisa birača.

Redni broj ispred imena i prezimena birača mora se zaokružiti na svakom izvratku iz popisa birača za koji izbor mu je uručen glasački listić.

Ako to dopuštaju mogućnosti (istovremena prisutnost više članova, odnosno zamjenika članova biračkog odbora na biračkom mjestu) može se za obavljanje navedenih poslova odrediti i više osoba koje će **zajednički** obavljati pojedine poslove.

IV. RAD BIRAČKOG ODBORA ZA VRIJEME GLASOVANJA

1. Općenito

Glasovanje traje neprekidno od sedam do devetnaest sati (7,00 sati do 19,00 sati) dana 10. srpnja 2011.

Za cijelo vrijeme glasovanja na biračkom mjestu **neprekidno moraju biti nazočna najmanje tri člana biračkog odbora ili njihovi zamjenici.**

Predsjednik biračkog odbora brine se o održavanju reda i mira za vrijeme glasovanja i ovlašten je poduzeti potrebne mjere da se narušeni red i mir ponovno uspostave.

Ako je to nužno radi očuvanja reda i mira te radi nesmetanog odvijanja glasovanja predsjednik biračkog odbora može zatražiti pomoć policije.

Samo policijski službenik na poziv predsjednika biračkog odbora smije doći na biračko mjesto naoružan.

2. Postupci članova biračkih odbora u provedbi postupka glasovanja

2.1. Utvrđenje identiteta birača i postojanja biračkog prava

Predsjednik biračkog odbora odnosno član biračkog odbora **zadužen za provjeru birača** u izvratku iz popisa birača utvrđuje identitet birača uvidom u osobnu iskaznicu ili putovnicu i nakon što utvrdi da je birač upisan u odgovarajući izvadak istovremeno s predajom glasačkog listića tom biraču, zaokružuje kemijskom olovkom redni broj ispred imena i prezimena birača u izvratku.

Ako predsjednik biračkog odbora ili od njega ovlaštenu član utvrdi da birač nije upisan u izvadak iz popisa birača, neće mu dopustiti glasovanje, osim ako birač potvrdom nadležnog tijela dokaže da ima pravo glasovati na tom biračkom mjestu.

2.2. Pouka biračima o načinu glasovanja

Član biračkog odbora **zadužen za uručenje glasačkih listića biračima** predaje biraču odgovarajuće glasačke listiće koje je prethodno izvukao iz lepezasto postavljenih glasačkih listića okrenutih licem prema dolje (da se ne vidi serijski broj listića) i daje usmenu uputu biraču o načinu glasovanja i to, **primjerice**, kako slijedi:

“Otidite do paravana koji je trenutno slobodan ili do slobodnog mjesta određenog za glasovanje.

Prije glasovanja pročitajte važnu napomenu na glasačkom listiću.

Kemijskom olovkom zaokružite brojeve ispred imena kandidata za koje želite glasovati. Presavijte glasački listić najmanje na pola i ubacite ga u glasačku kutiju.”

Član biračkog odbora **zadužen za nadziranje glasačkih kutija**

- mora uputiti birača da glasački listić određene vrste (boje) ubaci u određenu glasačku kutiju i
- mora u svakom trenutku vidjeti sve glasačke kutije.

3. Glasovanje birača s potvrdom za glasovanje

Kad na biračko mjesto pristupi birač koji nije upisan u izvratku iz popisa birača dostavljenog na biračko mjesto, predsjednik biračkog odbora neće mu dozvoliti glasovanje.

Tog birača uputit će tijelu državne uprave nadležnom za poslove opće uprave (nadležno tijelo koje vodi popis birača), radi izdavanja potvrde za glasovanje.

Potvrdom za glasovanje birač će na biračkom mjestu dokazati da ima pravo glasovati.

Kad birač potvrdom za glasovanje dokaže da ima biračko pravo dužan je istu predati članu biračkog odbora koji će mu nakon toga uručiti glasački listić, a potvrdu za glasovanje zadržati i priložiti uz odgovarajući izvadak iz popisa birača kao njegov sastavni dio.

Birače koji su glasovali na temelju potvrde za glasovanje mora se poimenično navesti u zapisniku o radu biračkog odbora u za to predviđenu rubriku (**stranica 2. odjeljak VI, stupac a**), kao i broj takvih birača (**stranica 3. odjeljak VII, točka 5.**), **obrazaca OVM-16 i OVM-17.**

4. Glasovanje birača s tjelesnom manom, nepismenih birača te birača koji ne mogu pristupiti na biračko mjesto

4.1. Glasovanje na biračkom mjestu uz pomoć druge osobe

Iznimno, kad na biračko mjesto pristupi birač koji zbog kakve tjelesne mane (slijepa osoba, osoba bez ruku i sl.) ili zbog toga što je nepismen i ne bi mogao samostalno glasovati te na biračko mjesto dođe s drugom osobom (koja ne smije biti član biračkog odbora, promatrač niti kandidat za izbor članova vijeća ili predstavnika nacionalne manjine) koja je pismena i koja će za njega, po njegovoj ovlasti i uputi, zaokružiti redni broj ispred imena kandidata za kojeg takav birač glasuje, predsjednik biračkog odbora dozvolit će takvo glasovanje.

Tog birača, kao i svakog drugog birača koji je glasovao na biračkom mjestu, mora se zaokružiti u izvatku iz popisa birača kao dokaz da mu je uručeni glasački listić.

Birače koji su glasovali na taj način mora se poimenično navesti u zapisniku o radu biračkog odbora u za to predviđenu rubriku (**stranica 2. odjeljak VI, stupac b**) **obrazaca OVM-16 i OVM-17.**

4.2. Glasovanje izvan biračkog mjesta

Birački odbor omogućit će glasovanje biraču koji zbog teže bolesti, tjelesnog oštećenja ili opće nemoći ne može doći na biračko mjesto radi glasovanja (jer je bolestan, invalidna je ili nepokretna osoba ili slično), a izrazi želju glasovati i pravovremeno obavijesti o tome birački odbor.

Kada je birački odbor pravovremeno obaviješten da takav birač želi glasovati, tom biraču birački odbor omogućit će glasovanje **samo u slučaju:**

- ako je birač dostupan biračkom odboru i
- ako birački odbor ocijeni da će takvo glasovanje moći provesti bez ometanja glasovanja na biračkom mjestu.

Radi omogućavanja glasovanja birača izvan biračkog mjesta predsjednik biračkog odbora odredit će najmanje dva člana ili zamjenike članova biračkog odbora koji će doći na mjesto gdje se birač nalazi i omogućiti mu tajno glasovanje. Pri tome će birač sam presaviti glasački listić napola, staviti ga u zasebnu omotnicu (kuvertu) i zatvoriti je u prisutnosti članova biračkog odbora.

Na omotnici (kuverti) upisat će se oznaka da je birač glasovao za izbor članova vijeća nacionalne manjine odnosno predstavnika nacionalne manjine u općini/gradu, županiji odnosno Gradu Zagrebu.

Članovi biračkog odbora će po povratku na biračko mjesto, pred ostalim članovima biračkog odbora otvoriti omotnicu (kuvertu) i bez pregledavanja presavijenog glasačkog listića (radi osiguravanja tajnosti glasovanja) isti ubaciti u odgovarajuću glasačku kutiju.

Predsjednik biračkog odbora ili osoba koju on odredi dužna je birača koji je glasovao na opisani način zaokružiti na izvatku iz popisa birača i odmah upisati u zapisnik o radu biračkog odbora u za to predviđenu rubriku (**stranica 2, odjeljak VI, stupac c) obrazaca OVM-16 i OVM-17.**

5. Postupak s punom glasačkom kutijom za vrijeme glasovanja

U slučaju da se za vrijeme glasovanja glasačka kutija potpuno napuni tako da se putem nje više ne može glasovati, članovi biračkog odbora istu **ne smiju prazniti prije završetka glasovanja na biračkom mjestu, već ju moraju zatvoriti i zapečatiti** tako da je u cijelosti zatvoren otvor kroz koji se glasački listići ubacuju.

Takva puna glasačka kutija ne smije se ostaviti bez nadzora već se odlaže na odgovarajuće mjesto - vidljivo članovima biračkog odbora.

Na mjesto pune glasačke kutije stavlja se nova prethodno pregledana, prazna i zapečaćena glasačka kutija.

6. Zatvaranje biračkog mjesta

U 19,00 sati zatvara se biračko mjesto, ali će se biračima koji se zateknu u redu na biračkom mjestu u 19,00 sati, omogućiti glasovanje i nakon 19,00 sati.

V. POSTUPCI BIRAČKOG ODBORA NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA

Predsjednik biračkog odbora nakon zatvaranja biračkog mjesta utvrdit će jesu li na biračkom mjestu ostale samo one osobe koje mogu prisustvovati postupku utvrđivanja rezultata glasovanja i to:

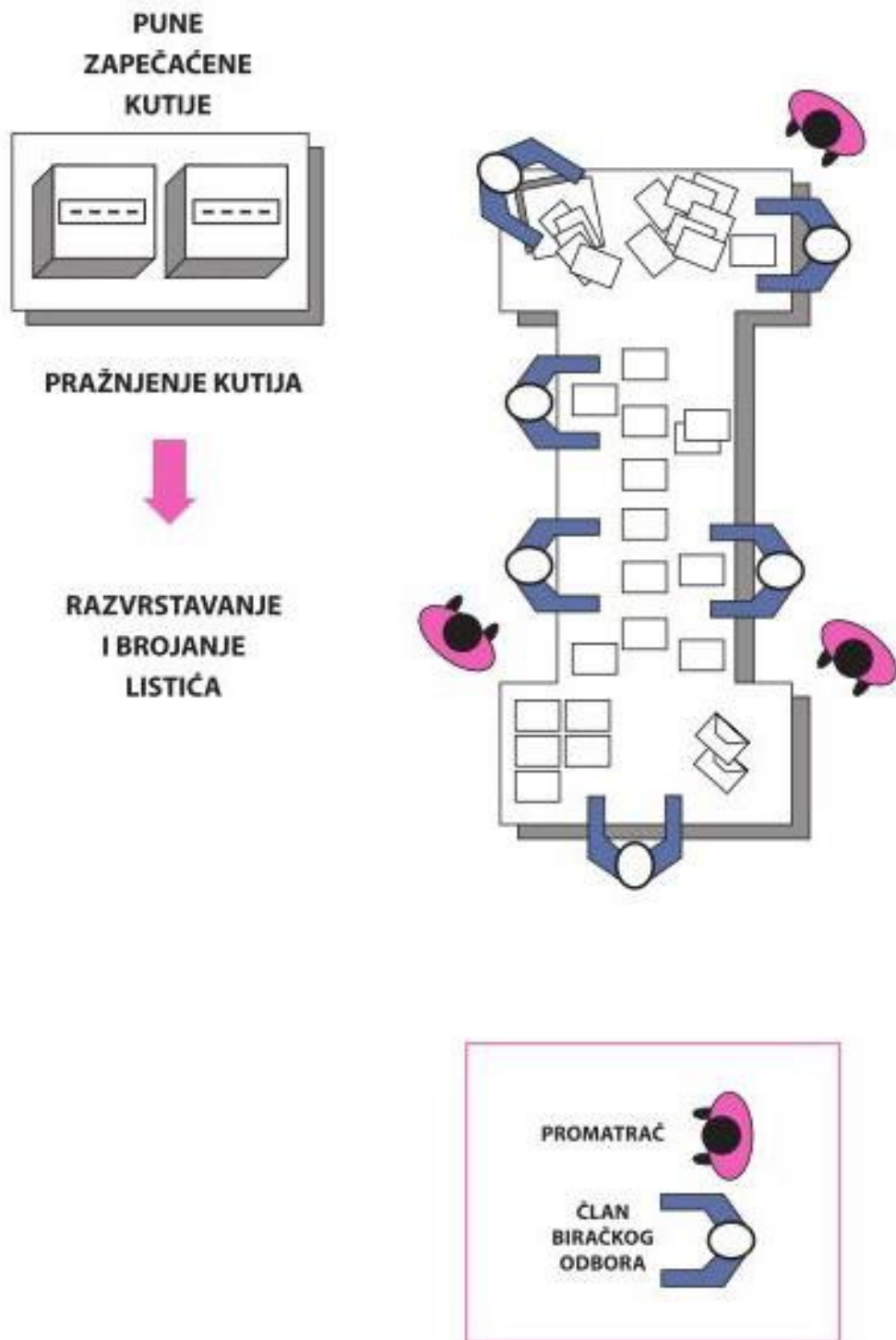
- članovi biračkog odbora, odnosno njihovi zamjenici,
- promatrači udruga nacionalnih manjina,
- promatrači birača koji su predložili kandidate za izbor,
- promatrači nevladinih udruga,
- promatrači međunarodnih organizacija koje djeluju u Republici Hrvatskoj (strani promatrači),

a sve ostale osobe udaljit će s biračkog mjesta.

Birački odbor pripremit će prostoriju biračkog mjesta za postupak prebrojavanja glasova, po mogućnosti tako da se u sredini prostorije postavi više stolova (ili jedan veći stol), tako da članovi biračkog odbora, odnosno njihovi zamjenici mogu sjesti oko stola na kojem će se prebrojavati glasovi.

Promatračima se mora omogućiti promatranje postupka prebrojavanja glasačkih listića i utvrđivanja rezultata glasovanja, na način da ne ometaju rad biračkog odbora.

Primjer načina uređenja biračkog mjesta:



VI. UTVRĐIVANJE REZULTATA GLASOVANJA NA BIRAČKOM MJESTU

1. Postupanje biračkog odbora prije otvaranja glasačke kutije

Predsjednik biračkog odbora osigurava da niti jedan od članova odnosno zamjenika članova biračkog odbora u tijeku postupka prebrojavanja glasova **ne smije** kod sebe imati **kemijsku olovku, nalivpero ili slično sredstvo za pisanje** već samo **grafitnu olovku**. Kemijska olovka uzima se i koristi tek pri ispunjavanju zapisnika o radu biračkog odbora, nakon čega se ponovno odlaže.

Svi prisutni članovi odnosno zamjenici članova biračkog odbora **zajednički započinj**u i **dovršavaju** čitav postupak brojanja i utvrđivanja rezultata glasanja.

Birački odbor najprije će prebrojiti **neupotrijebljene** glasačke listiće, skinuti glasački listić istaknut na glasačkoj kutiji pribrojiti ga neupotrijebljenim listićima i sve ih staviti u za to posebno označenu omotnicu (kuvertu), zapečatiti je i na njoj upisati broj takvih listića.

Nakon toga utvrdit će koliko je prema izvratku iz popisa birača glasovalo birača – tako da zbroje zaokružene redne brojeve ispred imena i prezimena birača koje je birački odbor zaokružio, jer su ti birači glasovali.

2. Postupanje biračkog odbora nakon otvaranja glasačke kutije

Članovi biračkog odbora **otvoriti** će glasačku kutiju te će najprije **prebrojiti sve glasačke listiće koji su se našli u toj glasačkoj kutiji**.

Birački odbor izdvojiti će glasačke listiće koji su *omaškom* ubačeni u pogrešnu glasačku kutiju, tako da se mogu pribrojiti glasačkim listićima iz glasačke kutije u koju su trebali biti ubačeni.

Ako se utvrdi da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji **veći od broja birača koji su pristupili glasovanju** (birači zaokruženi na izvratku na popisu birača i birači koji su glasovali temeljem potvrde), birački odbor **prekida s prebrojavanjem glasova i utvrđivanjem rezultata glasanja i zapisnik o svom radu popunjava pod odjeljcima I., II., III., IV., VI., VII. točke 1-7 i VIII.** te članovi biračkog odbora potpisuju takav zapisnik, a sav izborni materijal zapečaćuju i dostavljaju nadležnom gradskom, odnosno općinskom izbornom povjerenstvu.

Ako je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji **isti ili manji od ukupnog broja birača koji su glasovali** na biračkom mjestu, birački odbor **pristupa prebrojavanju glasova**.

Birački odbor **najprije odvaja nevažće glasačke listiće** i iste stavlja u za to posebno označenu omotnicu (kuvertu) i na njoj upisuje broj takvih glasačkih listića.

Nevažeći glasački listić jest:

- neispunjeni glasački listić,
- glasački listić popunjen na način da se ne može sa sigurnošću utvrditi volja birača i okolnost za kojeg je kandidata glasovao ili
- glasački listić na kojem je birač glasovao za više kandidata od broja kandidata koji se bira

Važeći glasački listić jest onaj iz kojega se na siguran i nedvojbjen način može utvrditi volja birača i okolnost za kojeg je kandidata birač glasovao.

Cijeli postupak odvajanja i brojanja nevažećih glasačkih listića odnosno brojanja važećih glasačkih listića obavljaju zajedno predsjednik (zamjenik predsjednika) i nazočni članovi (zamjenici članova) biračkog odbora.

Nikad jedan član (zamjenik člana) odnosno manje od tri člana biračkog odbora ne smiju samostalno obavljati ove radnje.

Nakon odvajanja nevažećih glasačkih listića birački odbor **brojanjem važećih glasačkih listića** utvrđuje **koliki je broj glasova dobio svaki kandidat.**

3. Popunjavanje zapisnika o radu biračkog odbora

Nakon što birački odbor dovrši postupak utvrđivanja rezultata glasovanja sačiniti će zapisnik o radu biračkog odbora na primljenom obrascu i to:

- zapisnik o radu biračkog odbora za izbor članica/članova vijeća nacionalne manjine (OVM-16)
- zapisnik o radu biračkog odbora za izbor predstavnice/predstavnika nacionalne manjine (OVM-17)

Ako se prilikom sastavljanja zapisnika dogodi očita pogreška u pisanju istu treba ispraviti na način da se precrta pogrešan upis tako da on ostane čitljiv, zatim upiše točan podatak, a ispravak potvrdi potpisom, dakle, **bez korištenja korekturnog laka.**

Stranica 1. - Uvod i odjeljci I. –V.

Birački odbor će najprije ispuniti **prvu stranicu** zapisnika i navesti sve tražene podatke i to o:

- nazivu izbornog povjerenstva grada, odnosno općine
- broj i oznaku biračkog mjesta
- naziv nacionalne manjine
- naziv općine, grada ili županije
- sastavu biračkog odbora i stanju prostorija biračkog mjesta
- vremenu otvaranja i zatvaranja biračkog mjesta
- eventualnim izvanrednim okolnostima.

Stranica 2. - Odjeljak VI.

Zapisnik o radu biračkog odbora popunjava se tako da se **u prvom okomitom stupcu** upiše redni broj, te ime i prezime birača koji je glasovao temeljem potvrde, **u drugom okomitom stupcu** upiše redni broj te ime i prezime birača koji je zbog kakve tjelesne mane ili zbog toga što je nepismen glasovao uz pomoć druge osobe, a **u trećem okomitom stupcu** redni broj te ime i prezime birača kojem je birački odbor omogućio glasovati izvan biračkoga mjesta (bolestan kod kuće i sl.).

Stranica 3. - Odjeljak VII.

Nakon utvrđivanja rezultata glasovanja birački odbor će tražene podatke ubilježiti pod:

- 1. ukupan broj glasačkih listića** koje je birački odbor preuzeo,
- 2. ukupan broj neupotrijebljenih glasačkih listića** koji su ostali na biračkom mjestu,
- 3. broj birača upisanih u izvatku iz popisa birača** (upisuje se broj s kojim je zaključen izvod iz popisa birača dostavljen na to biračko mjesto) - **A**,
- 4. broj birača koji su glasovali prema izvatku iz popisa birača** (broj zaokruženih rednih brojeva ispred imena birača u izvodu iz popisa birača) - **B**,
- 5. broj birača koji su glasovali na temelju potvrde**, jer se nisu našli na izvatku iz popisa birača za to biračko mjesto, ali su potvrdom dokazali da imaju biračko pravo - **C**,
- 6. ukupan broj birača na biračkom mjestu** - utvrđuje se na način da se ukupnom broju birača upisanom u izvod iz popisa birača (**A**) pribroji broj birača koji su glasovali na temelju potvrde (**C**).

Dakle, **ukupan broj birača na biračkom mjestu = A + C**

- 7. ukupan broj birača koji su glasovali na tom biračkom mjestu** - utvrđuje se na način da se broju birača koji su glasovali prema izvatku iz popisa birača (**B**) pribroji broj birača koji su glasovali temeljem potvrde (**C**)

Dakle, **broj ukupan birača koji su glasovali = B + C**

- 8. Ukupan broj glasačkih listića** nađenih u glasačkoj kutiji - **D = E + F**

Ukupan broj glasačkih listića koji su bili u glasačkoj kutiji (**D = E + F**), mora biti isti ili manji od ukupnog broja birača koji su glasovali na biračkom mjestu (**B + C**).

Ako je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja birača koji su glasovali (točka 7. zapisnika), birački odbor prekida utvrđivanje rezultata glasovanja na tom biračkom mjestu i sav izborni materijal odmah zapečaćuje i upućuje nadležnom gradskom odnosno općinskom izbornom povjerenstvu.

9. a) ukupan broj važećih glasačkih listića - E

b) ukupan broj nevažećih listića - F

Nakon toga upisuju se **rezultati glasovanja** s brojem glasova koje je dobio pojedini kandidat.

Stranica 8. – Odjeljci VIII. i IX. obrasca OVM-16 i stranica 4. Odjeljci VII. i IX. Obrasca OVM-17

Upisuju se podaci o promatračima koji su promatrali rad biračkog odbora, jesu li imali primjedbe te jesu li članovi biračkog odbora imali primjedbe na zapisnik, kao i podaci o vremenu i mjestu sastavljanja zapisnika.

Primjedbe promatrača treba upisati u zapisnik.

Ako ima više primjedbi ili su tako opširne da ne stanu u zapisnik, promatrač ih je dužan u pisanom obliku predati biračkom odboru radi prilaganja zapisniku o radu biračkog odbora. Birački odbor je dužan zaprimiti takvu pisanu primjedbu promatrača, priložiti je zapisniku i o tome izdati potvrdu. U potvrdi će se navesti ime i prezime promatrača koji je predao pisanu primjedbu te mjesto i vrijeme predaje primjedbe.

Promatrač ima pravo zahtijevati prijepis, odnosno presliku zapisnika o radu biračkog odbora, koji svojim potpisima ovjerovljuju predsjednik ili zamjenik predsjednika biračkog odbora, a birački odbor je dužan iste izdati.

Zapisnik potpisuju svi članovi biračkog odbora.

**VII. DOSTAVLJANJE IZBORNOG MATERIJALA
NADLEŽNIM IZBORNIM POVJERENSTVIMA**

Zapisnike o svom radu sa svim primljenim izbornim materijalom, osim glasačkih kutija, birački odbor dostavlja **nadležnom gradskom odnosno općinskom izbornom povjerenstvu najkasnije do 7,00 sati dana 18. lipnja 2007.** i to na **mjesto koje odredi nadležno gradsko odnosno općinsko izborna povjerenstvo.**

Promatrači mogu pratiti članove (zamjenike) biračkih odbora **do trenutka predaje izbornog materijala nadležnom izbornom povjerenstvu i prisustvovati predaji istog.**

Uz Podsjetnik se dostavlja izvod iz Kaznenog zakona:

IZVOD IZ KAZNENOG ZAKONA

(„Narodne novine“, broj 110/97., 27/98. – ispr., 50/00. – Odluka USRH, 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07. i 152/08.)

Povreda slobode odlučivanja birača

Članak 116.

Tko silom, ozbiljnom prijetnjom, podmićivanjem ili na drugi protuzakonit način utječe na birača, da na izborima ili prigodom glasovanja glasuje za ili protiv određenog kandidata, odnosno glasuje za ili protiv opoziva, ili glasuje za ili protiv određenog prijedloga u referendumu, ili uopće ne glasuje,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Uskrata biračkog prava

Članak 117.

Tko u obavljanju povjerene mu dužnosti u svezi s izborima drugoga protuzakonito ne uvede u popis birača, ili ga izbriše iz tog popisa, ili mu na drugi način uskrati biračko pravo,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Zlouporaba izbornog prava

Članak 118.

Birač koji ponovno glasuje nakon što je već glasovao ili birač koji na izborima ili prigodom glasovanja glasuje umjesto drugoga pod njegovim imenom,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Povreda tajnosti glasovanja

Članak 119.

(1) Tko pri izboru ili glasovanju povrijedi tajnost glasovanja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko silom, ozbiljnom prijetnjom ili na drugi protuzakonit način traži od birača da kaže za koga je glasovao ili kako je glasovao.

Uništenje izbornih isprava

Članak 120.

Tko uništi, prikrije, ošteti ili neovlašteno odnese kakvu ispravu o izborima ili glasovanju ili kakav predmet koji služi za izbor ili glasovanje,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Izborna prijevara

Članak 121.

(1) Tko dodavanjem, oduzimanjem, brisanjem glasova ili na drugi način krivotvori ishod izbora ili glasovanja,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti.